

Aspekty moderního válečného umění

Válka proti socialistickým státům může být rozpoutána různými způsoby, např.

— jako přímý vojenský přepad jednotlivé socialistické země nebo celého socialistického společenství,

— jako vojenské vměšování imperialistických států do vnitřních záležitostí jednotlivých socialistických států,

— jako válka imperialistů proti osvobozeným rozvojovým zemím se snahou vojenským zásahem zabránit pokrokovému rozvoji.

Hlavní nebezpečí je světová válka, která představuje rozhodující neúprosné třídní sražení dvou protichůdných společenských systémů, kapitalismu a socialismu. Taková válka by nevyhnutelně přerostla ve všeobecnou jadernou válku. Možnost takové války trvá, protože charakter imperialismu se nezměnil. Přesto rozpoutání všeobecné jaderné války bude pro imperialisty rok od roku těžší.

Ačkoliv imperialistické kruhy zaměřují také nadále pozornost na hromadné použití jaderných zbraní, pokoušejí se v poslední době nějak zdůvodnit omezenou jadernou válku a válku bez použití jaderných zbraní.

Pod pojmem „omezená jaderná válka“ rozumí se na Západě válka, omezená v prostoru a v jejích vojenskopolitických cílech, ve které budou použity operačně taktické jaderné zbraně. Na takové válce mají zájem především USA, poněvadž chtějí zabránit zničujícímu odvetnému úderu strategických zbraní na své území. Vojenští teoretici jsou toho názoru, že by omezená jaderná válka mohla vzniknout eskalací konvenční války, kdyby bylo žádoucí použít jaderné zbraně proti vojenským cílům na bojišti. Taková válka by ale také vedla k velkému ničení v zázemí a ke ztrátám na civilním obyvatelstvu, především v tak hustě obydleném území, jakým je Evropa. Mimo to je dosti těžké rozlišit operačně taktické jaderné zbraně od strategických a během války by bylo s tímto možné kontrolovat zákaz použití strategických jaderných zbraní na určitý druh objektů. Není žádná záruka, že agresor při neúspěchu nesáhne k silnějšímu prostředku a nepoužije strategické jaderné zbraně. Tak by se omezená jaderná válka mohla velmi rychle vyvinout ve všeobecnou jadernou válku.

Pod „konvenční válkou“ rozumějí západní vojenští teoretici válku, v níž se použijí jen konvenční bojové prostředky. Vojenská činnost by byla zaměřena především na rozbítí uskupení nepřátelských ozbrojených sil na válčišti a obsazení jeho území.

Upraveno z tisku NDR

Od poslední světové války rozpoutal imperialismus několikrát takovou válku. A v poslední době je zjevná tendence rozšířit válečné území i rozsah těchto válek. Příkladem je eskalace války ve Vietnamu, vpád amerických jednotek do Laosu a Kambodže stejně jako agrese Izraele na Blízkém východě. Také tyto otázky přinášejí velké nebezpečí pro celý svět, zvláště

budou-li do nich zataženy jaderné možnosti.

V zájmu bezpečnosti vlastní země je nucen SSSR udržovat své strategické jaderné prostředky — strategické raketové vojsko, ponorky s jaderným pohonem (nosiče raket), dálkové letectvo i ostatní bojové prostředky — ve vysoké bojové pohotovosti,

Rozpoutání moderní války

Válečné umění musí určovat také způsoby útočnicka k rozpoutání moderní války. V dnešní době rozeznáváme dva hlavní způsoby a to nenadálý přepad nebo eskalaci.

Nenadálý přepad je hlavní a nejnebezpečnější způsob rozpoutání války. Při něm mohou být neomezeně použity jaderné zbraně, operačně taktické jaderné zbraně i úder vzdušných, pozemních a námořních sil i ostatních bojových prostředků. Západní vojenští teoretici se zabývají těmito způsoby překvapivého a neomezeného použití jaderných zbraní:

- hromadný úder po jednotlivých provokačních jaderných úderech
- úder pohotovostními jadernými silami po krátké přípravě nebo s největší částí jaderných sil po relativně dlouhé přípravě.

V poslední době věnují strategové Pentagonu větší pozornost možnostem eskalace jaderné války. Zkoumají a zvažují různé možnosti jako

- zostření situace,
- provokace, místní konflikty, lokální války,
- demonstrace nukleární síly (obnovení jaderných zkoušek ve všech rozsazích, provokační jaderné výbuchy, současné ničení jednotlivých objektů, úder s přestávkou proti omezenému počtu objektů, místně omezená jaderná válka s použitím operačně taktických jaderných zbraní),
- nenadálé použití strategických zbraní.

Na základě těchto možností zpracovávají se schémata stupňovaného nebo etapového rozpoutání všeobecné jaderné války:

1. etapa: konflikt v místně omezeném prostoru, válka s použitím konvenčních

bojových prostředků (konvenční válka)

2. etapa: použití taktických jaderných zbraní (omezená jaderná válka)
3. etapa: použití strategických jaderných zbraní (všeobecná jaderná válka)
4. etapa: závěrečná etapa, vojenská činnost branných sil, budou-li strany ještě schopny v ní pokračovat.

Někteří buržoazní teoretici a politici ostře kritizují teorii eskalace jaderné války. Přesto by nebylo správné nevídat s takových teorií, i když se zdají málo pravděpodobné.

V budoucnu jsou možné tyto základní formy a způsoby rozpoutání konvenční války:

— začátek vojenské činnosti bez vyhlášení války, jak to praktikují USA na Dálném východě (využití reakčních sil v zemích, používání „vojenských poradců“, použití branných sil agresora, jeho satelitů apod.);

— nenadálé vzdušné útoky a překvapující vpád pohyblivých uskupení agresora do postižené země (strategie „hroty skutečnosti“ jako při akcích Izraele na Blízkém východě).

Tím není samozřejmě vyčerpána rozmanitost způsobů k rozpoutání válek. Agresor se bude vždy pokoušet použít nejzákladnější způsoby k překvapení protivníka. Úkol válečného umění spočívá v tom, trvale zjišťovat a zevšeobecňovat způsoby k rozpoutání válek agresivními silami, odkrýt skutečné plány protivníka, určit účinné způsoby jak zabránit základním metodám agresora a jak zajistit trvalou pohotovost branných sil.

Způsob vedení válek

Hlavní úkol válečného umění spočívá v tom, vypracovat metody vedení války, které jsou právě tak proměnlivé jako prostředky ozbrojeného zápasu. Každá válka bude vedena způsobem pro ni charakteristickým.

Pod pojmem „způsoby vedení války“ rozumíme souhrn vojenské činnosti, způsoby koordinovaného použití branných sil k řešení vojenskopolitických, strategických, operačních a taktických úkolů současné války.

Vojenská činnost má konkrétní formu, ohraničenou úkoly, prostorem, časem, silami a prostředky. Forma vojenské činnosti je velmi důležitá kategorie, která má organizovanou sílu. Moderní válečné umění rozeznává strategické, operační a taktické formy:

- strategická forma — činnost strategických jaderných sil a strategické operace na válčistiích

- operační forma — různé způsoby společných nebo samostatných operací částí branných sil s použitím raketových jaderných zbraní

- taktická forma — různé způsoby bojů s použitím nebo bez použití jaderných zbraní.

Všeobecná jaderná válka

Dnes není pochyb o tom, že by všeobecná jaderná válka probíhala zcela jinak než minulá válka. Dosažení vojenskopolitických cílů takové války by vyžadovalo

- zničit prostředky strategických jaderných zbraní

- rozrušit válečné hospodářství

- dezorganizovat systém velení

- obranu proti jaderným úderům protivníka

- zničit ozbrojené síly protivníka ve velmi krátkém čase.

Rozhodující význam mají strategické jaderné zbraně, jimž se budou řešit hlavní úkoly války. K nim náleží:

- strategická raketová vojska (v USA patří k velitelským strategickým vzdušným silám, u nás tvoří samostatnou část ozbrojených sil),

- raketové ponorky s jaderným pohonem

- strategické letectvo.

Podle názoru amerického velení je hlavní forma použití jaderných sil vzdušná kosmická operace, při níž budou vedeny jaderné úderové současy nebo budou na sebe navazovat. Obsahuje operace strategických raketových vojsk, strategického letectva a ponorek, vyzbrojených raketa-mi. Přitom první úder strategických raketových vojsk bude uskutečněn formou salvy, další úderové bud salvou nebo budou na sebe navazovat, podle připravenosti startovacích zařízení. Ponorky — nosiče raket se připravují ke skupinovým úderům během plavby pod vodou, sladěným podle času a cíle s úderem strategických raketových vojsk. Po prvním jaderném úderu může být použito strategické letectvo k úderům jadernými zbraněmi na pozemní a námořní cíle. Je připraveno napadnout objekty v malých skupinách při manévru

výškou a směrem, při čemž používá různé způsoby úderů raketami a bombami, podle systému protivzdušné obrany protivníka a situace zamoření ovzduší.

V současné době zabývá se buržoazní tisk problémy dalšího rozvoje strategických jaderných zbraní. Největší pozornost přitom věnuje zdokonalení techniky, především většímu dosahu a větší přesnosti zásahu, stejně jako automatizaci příprav a použití raket. Ponorky s jaderným pohonem mohou používat mezikontinentální rakety, počet raket na ponorce se zvyšuje. Pracuje se na rozvoji strategického letectva. V USA bude např. brzy zaveden střední bombardér s proměnlivou geometrií křídla (FB-111). Vývoj těžkého bombardéru (B-1A) s dřívějším označením AMSA se urychluje. Je třeba předpokládat, že úsilí v tomto směru bude pokračovat. Do popředí pronikají nové problémy při použití strategických jaderných zbraní.

Zavedením zdokonalenějších raketových systémů zvyšují se možnosti strategických jaderných zbraní. Z toho mohou vyplynout změny se zřetelem na počet objektů pro jaderné úderové.

Pro zahájení všeobecné jaderné války nabývá stále větší význam činnost prostředků strategické obrany. K těmto silám počítají západní teoretici síly a prostředky letecké, raketové a kosmické obrany, jejichž možnosti se trvale rozšiřují.

Američtí odborníci zaměřují se hlavně na zvýšení účinnosti raketové obrany. Jako prostředek k tomu počítají antirakety „SPARTAN“ a „SPRINT“, radiolokační prostředky a raketové řídicí systémy. Způsoby činnosti sil a prostředků strategické obrany budou se v budoucnu zřejmě opírat o automatické zaměřování cílů, automatický start aktivních prostředků, automatické navádění systémů raket a automatický boj s cíli. Tyto síly a prostředky budou se vyznačovat velkou aktivitou a dynamikou a budou používány bez přerušování.

Podle názorů buržoazních vojenských teoretiků bude vojenská činnost na pozemních i námořních válčistiích ve všeobecné jaderné válce dalekosáhlá. Na pozemních válčistiích bude se rozvíjet strategická operace za účasti strategických raketových vojsk, pozemních sil, vojsk protivzdušné obrany a námořních sil. Hlavní úkoly budou přitom řešit strategické jaderné zbraně. Pozemní síly a taktické letectvo zahájí útočné operace bezprostředně po jaderných úderech strategických zbraní. V průběhu těchto operací zničí uskupení pozemních sil a letectva protivníka, při čemž použijí operace taktické jaderné zbraně a ovládnou

území protivníka. Charakteristické pro tyto operace je překonávání rozsáhlých zamořených pásem a velkých prostorů s požáry a zátopami, které vzniknou po hromadných jaderných úderech.

Možnosti sil a prostředků na pozemních válčících se podstatně zvětšily především údernou silou bojových prostředků pozemních sil — operačně taktických raket, vícehlavňového reaktivního dělostřelectva, tanků a bojových vozidel, vrtulníků, prostředků protivzdušné obrany, průzkumu a velení. Taktické letectvo má k dispozici bojové letouny — stíhací bombardovací, bombardovací, stíhací se silnou výzbrojí, průzkumné letouny apod. Všechny tyto prostředky jsou také dále zdokonalovány. V západním tisku se poukazuje na to, že v nejbližší době bude třeba počítat

— se zlepšenými operačně taktickými raketami

— s bojovými letouny s krátkým, příp. kolmým startem a přistáním

— se zlepšenými operačně taktickými prostředky raketové obrany a protitankovými řízenými raketami

— s terénními bojovými a dopravními vozidly, s novými vrtulníky, různými leteckými přístroji apod.

To vede k novým metodám při bojové činnosti na pozemních válčících. Operace spočívají především ve vzájemném střetnutí stran s jadernými zbraněmi, po nichž budou použity pozemní síly a vzdušné výsadky, aby dokončily zničení protivníka. Útok bude veden současně v několika směrech a ve vysokém tempu, bude docházet k pohyblivé činnosti ve velké hloubce, bude chybět souvislá fronta apod.

Na námořních válčících bude docházet k operacím námořních branných sil, které mají ve výzbroji ponorky na jaderný pohon s balistickými raketami o velkém dosahu, s torpédy a raketovými torpédy, letectvo s raketami značného dosahu, námořní péchotu s moderními bojovými prostředky a vylodovacími plavidly.

Tím se zvyšuje úloha námořních branných sil při řešení strategických úkolů všeobecné jaderné války. Jejich činnost zasahuje do vzdálených oceánů.

Síly a prostředky námořních ozbrojených sil se dále zdokonalují. Západní vojenští odborníci jsou toho názoru, že k ochraně ponorek je třeba zvýšit jejich rychlost pod vodou i ponornou hloubku. Výzbroj a řízení ponorek se automatizuje, zdokonalují se vrtulníkové lodě a stíhače ponorek. USA staví další mateřské letadlové lodě na jaderný pohon. Budou zavedena vznášedla, zlepšují se průzkumné prostředky, zaměřovací a navigační přístroje, především ke kosmické navigaci.

Námořní operace obsahují tedy velmi pohyblivou činnost námořních a vzdušných námořních sil, které vedou jaderné údery raketami a torpédy, aby zničily námořní síly protivníka.

Bojová činnost ve všeobecné jaderné válce obsahuje koordinované operace všech součástí ozbrojených sil, při čemž rozhodující úlohu přejímají strategické jaderné zbraně.

Omezená jaderná válka

Teoretici Pentagonu počítají s možností omezené jaderné války, která může vzniknout v určitém prostoru. Takovou válku posuzují jako stupeň eskalace všeobecné jaderné války. Jaké jsou zvláštnosti omezené jaderné války?

Podle názoru západních teoretiků může být taková válka vedena v omezeném prostoru a jejím hlavním obsahem bude rozbití uskupení protivníka a obsazení jeho území. Hlavním bojovým prostředkem jsou operačně taktické rakety (s jadernou náplní), letectvo, námořní síly — jaderné náplně menší a střední síly. Síla jaderné nálože by podle jejich názoru neměla přesahovat 0,6 Mt. Velký význam připadá pozemním silám, taktickému letectvu a použité části námořnictva.

V poslední době vynakládají imperalistické země, zvláště USA, velké úsilí k rozvoji operačně taktických raket, příp. jaderných zbraní. Raketa „PERSHING“ má být nahrazena zlepšeným typem, místo taktických raket „LITTLE JOHN“ a „HONEST JOHN“ zavádí se zlepšený typ na kapalné palivo. Ve Francii vyvíjí operačně taktickou raketu „PLUTON“. Stále ve větší míře se počítá s dělostřelectvem jako prostředkem použití jaderných zbraní.

Taktické letectvo se zdokonaluje jako nosiče jaderných zbraní. Nový stíhací bombardér USA F-11A je dvoustupňový víceúčelový letoun s přestavitelnou geometrií křidel, vyzbrojený bombami a raketami. Ve stadiu vývoje je letoun F-111D se zlepšenou elektronickou výzbrojí a dále taktický stíhací letoun F-15. Taktický stíhač PHANTOM má být používán jako nosič jaderných zbraní. Podobné letouny vyvíjejí ve Francii, V. Británii, záp. Německu a ostatních imperialistických státech.

V omezené jaderné válce mají se jaderné zbraně používat do operační hloubky (300—500 km). Jako cíle pro jaderné údery mohou být jaderné zbraně protivníka, uskupení sil a prostředků fronty, systém velení, dopravní uzly, překladiště a týlová zařízení. Jaderné zbraně mají vést jednotlivé, skupinové nebo hromadné údery. Vojska bojují bezprostředně po jader-

ných úderech, aby dokončila zničení protivníka a obsadila jeho území.

Někteří zastánci omezené jaderné války prohlašují, že v takové válce by byly jaderné zbraně použity jen proti vojenským cílům a že civilní obyvatelstvo by zůstalo ušetřeno. Proto prý by mohla taková válka být vedena i v tak hustě obydleném prostoru, jakým je střední Evropa. To však neodpovídá skutečnosti. Ve V. Británii se konala speciální válečná hra, zaměřená na možnosti jaderné války na území západoevropských zemí. Potvrdilo se, že země s malým územím a silnou koncentrací průmyslu a obyvatel utrpí nevyhnutelné ztráty na lidech a materiálních hodnotách, nehledě na morální účinky. Celé válečné území by bylo zamořeno, všude by vypukly požáry, mnoho osad by bylo zbořeno a spáleno.

Válka bez použití jaderných zbraní

Západní vojenští stratégové se stále častěji zabývají válkou bez použití jaderných zbraní (jen v Evropě). Přitom se opírají o výsledky agrese Izraele proti arabským zemím. V čem spočívají podle jejich názorů zvláštnosti války bez použití jaderných zbraní? Se zřetelem na způsob vedení války, nebyla by válka bez použití jaderných zbraní opakovaním minulé války, poněvadž bojové prostředky prošly dalším vývojem. Bylo zdokonaleno taktické letectvo, bylo vybudováno vojenské letectvo, pozůstávající v podstatě z vrtulníků.

Tím jsou k dispozici vysoce pohyblivé bojové a dopravní prostředky. Tanky se vyznačují vysokými bojovými vlastnostmi, mají zlepšené pancéřování, kanóny s dvou-dimenzovou stabilizací. Pěchota dostala do výzbroje obrněné transportéry, z nichž mohou jednotky vést bojovou činnost bez sesednutí. Dělostřelectvo má k dispozici samohodné prostředky s větší manévrovací schopností, částečně větší ráží a účinnějším granáty. Zavedením nerýhovaných PT děl a PT řízených střel zvýšila se podstatně účinnost PT prostředků. To platí také u prostředků PVO, poněvadž vojska jsou vyzbrojena různými řízenými PL raketami. U pěchotních zbraní zmenšila se váha, zvýšila se průbojnost, střelba byla zautomatizována. Nové prostředky průzkumu, velení a zajištění dále zvýšily účinnost bojových prostředků.

Podle západních vojenských teoretiků budou se technické bojové prostředky v příštích letech zvláště rychle vyvíjet. Lze očekávat rakety s tříštivými náložemi a vysokou přesností zásahu. Budoucí tanky

budou mít jistě řízené rakety, budou nová vozidla (např. vznášedla). Účinnost dělostřelectva zvýší se podstatně zlepšením systému a použitím nových náplní. Velmi pravděpodobné jsou laserové zbraně. Ve výzbroji pozemních vojsk zvýší se počet vrtulníků, vyzbrojených PT řízenými střelami, automatickými kanóny, kulomety a raketami. Jsou také možné prostředky vojenské raketové obrany.

Všechny tyto a ostatní systémy konvenčního vyzbrojení jsou nejen uváděny v tisku, ale jsou základem výzbrojního programu branných sil mnoha zemí. Je uplatňován názor, že konvenční válka v moderních podmínkách bude se lišit od minulé války. Kromě toho je v konvenční válce trvalé nebezpečí nenadálého použití jaderných zbraní. Dřívější soustřeďování sil a prostředků v ohraničených prostorech by bylo hlavně v případě použití jaderných zbraní protivníkem příliš nebezpečné. Silná koncentrace sil a prostředků není již také proto žádoucí, poněvadž účinnost konvenčních bojových prostředků se podstatně zvýšila.

Hlavní události v konvenční válce budou se odehrávat na pozemních, vzdušných a námořních válčistiích. Hlavním objektem bojové činnosti by byly námořní síly, došlo by ale také k úderům proti zemi. Souvislá fronta nebude. Bojová činnost bude se rozvíjet na hlavních směrech a bude velmi pohyblivá. Ztráty sil a prostředků, jakož i jejich rozsah použití budou vyšší.

Vzdušné operace zaujmají důležité místo při řešení vojenských úkolů. Jsou zaměřeny na zničení letectva protivníka a získání vzdušné nadvlády. Letectvo vede proto hromadné údery na letiště, navigační stanoviště, sklady munice a pohonných hmot. Dochází ke vzdušným bojům s velkou intenzitou. Vojska PVO musí vynaložit velké úsilí k odrazení vzdušných útoků.

Hlavní úkoly konvenční války budou řešit útočné operace různých rozsahů. Operační svazky budou útočit v širokých pásmech na jednotlivých směrech (ve srovnání s minulostí) při relativně malé hustotě sil a prostředků, s použitím tanků, bojových vozidel a vrtulníků. Bojová činnost bude charakterizována velkou manévrovací schopností vojsk. Široké uplatnění budou mít takové formy manévru jako obchvat, obejít, údery do boků a týlu a použití vzdušných výsadek. Bez umlčení palebných prostředků nebude útok možný. V minulé válce byl k tomuto úkolu soustřeďován značný počet dělostřelectva v úseku průlomu. To je dnes vzhledem k možnému jadernému úderu velmi nebez-

pečné. Dnes právě tak jako v minulosti musí být zničeny nebo umlčeny protitankové prostředky, dělostřelectvo a palebný systém pěchoty. Tyto úkoly mohou být splněny jen soustředěnou palbou dělostřelectva, zvláště reaktivního a hromadým bombardováním a útočnou činností letectva.

Zvláštní úlohu při řešení těchto úkolů mají bojové vrtulníky. Poněvadž mají velkou palebnou sílu a manévrovací schopnost, mohou se překvapivě vynořit na bojišti, útočit na tanky a palebné prostředky a tím uvolňovat cestu vlastním pěchotě a tankům. Bojové použití vrtulníků přináší podstatné změny do taktiky vojsk na bojišti. Vrtulníky mohou nejen palbou ničit protivníka, ale také vysadit jednotky a útvary v týlu protivníka, přemístit vzdušnou cestou jednotky, dělostřelectvo, munici, PHM, přepravní prostředky a zabezpečit rychlé překonávání vodních překážek.

Podle četných cvičení NATO, provedených v poslední době, zaujímají obranné operace a boje při bojové činnosti bez použití jaderných zbraní důležité místo. Poněvadž se zvýšila účinnost palebných prostředků protitankových a protiletadlových a ženijní práce jsou dalekosáhle mechanizovány, může být v krátké době vybudována odolná obrana. Vojska budou zaujímat důležité prostory, klíčová postavení, dopravní uzly apod. Podstatná část s l a prostředků bude manévrovat v hloubce. V obranných bojích směřují palebné úder hlavní na protivníka, připravujícího se k útoku (protipříprava), k podpoře vlast-

ních protiútoků a k zajištění soustředění sil a prostředků na ohrožených směrech.

Činnost vojsk PVO má v konvenční válce také svoje zvláštnosti. Jejich hlavní úsilí se zaměřuje na odrazení vzdušných útoků na válčišti. Je také možné, že se letectvo protivníka pokusí vést hromadné útoky na objekty v zázemí (vojenské i civilní). To dokazují zkušenosti z lokálních válek poslední doby.

Protivník může právě tak vést raketové úder s konvenční náplní velké síly na týlové objekty. Ve velkých kapitalistických státech probíhá intenzivní výzkum ke zvýšení účinnosti konvenčních trhavin.

Protivzdušná obrana má tedy nejen zmařit úder letectva, ale i raketové úder vedené na životně důležité objekty země.

Účinnost raketové výzbroje konvenčních sil ukazuje případ potopení izraelského torpedoborce v průběhu konfliktu mezi Izraelem a SAR v r. 1967. V dějinách námořních válek je to první případ, kdy válečná loď byla potopena jedním úderem.

V buržoazním tisku se konstatuje, že je těžké určit vypětí a trvání konvenční války v moderních podmínkách. Taková válka bude mít sotva charakter 2. světové války, ale může být — jak ukazují zkušenosti z několika lokálních válek poválečného období — zdlouhavá. Jsou však i příklady, že takové války mohou mít rychlý průběh.

To jsou nejcharakterističtější aspekty válečného umění, které vyplývají z analýzy západního tisku.

Válečné umění naší epochy se stále rychle vyvíjí a jeho nejdůležitější zásady se stále častěji mění. Výsledek rychlého vědeckotechnického pokroku staví válečné umění stále nové a složitější úkoly. Jejich úspěšné řešení vyžaduje vědeckou prognózu na delší období, při níž je třeba přihlížet k vývoji vojenskopolitické situace, ozbrojení, vojenské výzbroji a válečnému umění.

Zvláštní význam nabývá v této etapě taktika. To je podmíněno rychlým rozvojem výzbroje a stále rostoucím nebezpečím všeobecné jaderné války. Přitom je nutné trvale zdokonalovat zásady použití nových technických bojových prostředků, taktiku obsluh, osádek, jednotek, útvarů a svazků.

Stále více budou využívány matematické metody při rozpracování válečného umění. V nejbližší době zaujme důležité místo v procesu plánování modelování bojové činnosti. K tomu účelu musí kategorie válečného umění — jako druhy válek, druhy, normy a způsoby bojové činnosti — být uspořádány do uzavřeného vědeckého systému. Je nutné přesně klasifikovat operace různých měřítek, aby bylo umožněno zavést matematické metody plánování a analýzy bojové činnosti. Stejně nutným úkolem je modelovat dvoustannou bojovou činnost, sestavit algoritmy, vyzkoušet modely a prakticky uskutečnit. To vyžaduje velké úsilí vědců a vojenských odborníků.